

PROCEDURA ORGANIZACJI WYCIECZEK SZKOLNYCH OBOWIĄZUJĄCA W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH W BARLEWICZKACH

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U z 2001 r., Nr 135, poz. 1516).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 września 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i warunków prowadzenia działalności w rekreacji ruchowej (Dz. U z 2001 r., Nr 101, poz. 1095).
3. Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. "Prawo o ruchu drogowym" (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908).
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U z 1997 r., Nr 57, poz. 358).
5. Ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25, poz. 113 z późniejszymi zmianami).
6. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. 2004 r. Nr 223 poz. 2268).
7. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).
8. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 roku w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U z 1997 r., Nr 12, poz. 67 z późniejszymi zmianami).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 roku w sprawie warunków i sposobów organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U.

Spis treści

Rozdział I - Postanowienia wstępne	3
Rozdział II – Organizacja wycieczek	5
Rozdział III - Podstawowe zasady bezpieczeństwa i opieki nad uczniami w czasie wycieczek	8

Rozdział IV – Szczegółowe zasady bezpieczeństwa na wycieczkach szkolnych i imprezach	9
Rozdział V – Postanowienia końcowe	14
Załącznik 1 – Karta wycieczki	15
Załącznik 2 – Wzór listy uczestników	17
Załącznik 3 – Pisemna zgoda rodziców lub prawnych opiekunów dla uczniów niepełnoletnich/ informacja dla rodziców uczniów pełnoletnich	18
Załącznik 4 – Regulamin wycieczki dla uczniów oraz zobowiązanie uczniów do jego przestrzegania	20
Załącznik 5 – Karta wyjścia uczniów	22

Rozdział I - Postanowienia wstępne

1. Szkoła może organizować dla słuchaczy i uczniów różnorodne formy krajoznawstwa i turystyki stanowiące integralną część działalności wychowawczej szkoły.

2. W organizowaniu form krajoznawstwa i turystyki szkoła może współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.

3. Organizowanie przez szkoły krajoznawstwa i turystyki ma na celu w szczególności:

- poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
- poznawanie kultury i języka innych państw,
- poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,

- wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
- upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
- podnoszenie sprawności fizycznej,
- poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
- upowszechnianie form aktywnego wypoczynku,
- przeciwdziałanie patologii społecznej,
- poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

4. Organizowanie krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- wycieczki przedmiotowe – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub przedmiotów pokrewnych
- wycieczki krajoznawczo-turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych - zwane dalej wycieczkami",
- imprezy krajoznawczo-turystyczne, takie jak: biwaki, konkursy, turnieje,
- imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się specjalistycznym sprzętem,
 - imprezy wyjazdowe - związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne- zwane dalej "imprezami".

5. Obozy wędrowne organizuje się po trasach przygotowanych przez podmioty działające w zakresie turystyki kwalifikowanej. Przy ustalaniu bazy noclegowej dla uczestników wycieczek i imprez uwzględnia się istniejącą bazę szkolnych schronisk młodzieżowych.

6. Szkoła może organizować wycieczki i imprezy zagraniczne w formach, o których mowa w punkcie 4. Zgodę na zorganizowanie wycieczek i imprez zagranicznych wyraża dyrektor szkoły po zawiadomieniu organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Zawiadomienie, o którym mowa zawiera w szczególności:

- nazwę kraju,
- czas pobytu,
- program pobytu,
- imię i nazwisko kierownika oraz opiekunów,
- listę uczniów biorących udział w wyjeździe wraz z określeniem ich wieku.

7. Wycieczka przedmiotowa odbywająca się podczas planowej lekcji danego przedmiotu powinna być zgłoszona dyrektorowi lub jego zastępcy, a następnie odnotowana w dzienniku lekcyjnym.

Wycieczka przedmiotowa odbywająca się podczas innych lekcji powinna uzyskać zgodę dyrektora lub jego zastępcy i zostać odnotowana w dzienniku lekcyjnym przez organizatora wycieczki.

8. Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.

9. Każdy wyjazd lub wyjście młodzieży poza szkołę musi się odbywać za zgodą dyrektora lub jego zastępcy.

10. Krajoznawstwo i turystyka może być organizowana w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych lub pozaszkolnych. Krajoznawstwo i turystyka powinny być organizowane w miarę możliwości w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych.

11. Udział uczniów niepełnoletnich w imprezach i wycieczkach, z wyjątkiem przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych **wymaga zgody ich rodziców lub przedstawicieli ustawowych.**

12. Ubezpieczenie uczestników wycieczek i imprez krajowych od następstw nieszczęśliwych wypadków **nie jest obligatoryjne**, a w przypadku wycieczki lub imprezy zagranicznej –uczestnicy **muszą podlegać** ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.

13. Działalność szkoły w zakresie krajoznawstwa i turystyki, w tym koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia kierowników i opiekunów wycieczek lub imprez, może być finansowana ze środków szkoły, a w szczególności:

- a) z odpłatności uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie,
- b) ze środków pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego i organizacji młodzieżowych działających na terenie szkoły,
- c) ze środków wypracowanych przez uczniów,
- d) ze środków przekazanych przez Radę Rodziców, a także osoby fizyczne i prawne.

14. Kierownik wycieczki oraz opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w imprezie.

Rozdział II - Organizacja wycieczek

1. Wycieczkę lub imprezę przygotowuje się pod względem programowym i organizacyjnym, a następnie informuje się uczestników i ich rodziców o podjętych ustaleniach, a w szczególności o: celu, trasie, harmonogramie i regulaminie.

2. Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa przez szkołę uczniom podczas wycieczek i imprez odbywa się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889 i Nr 102, poz. 1115) i ustawy o systemie oświaty.

3. Wycieczka przedmiotowa odbywająca się podczas planowej lekcji danego przedmiotu powinna być zgłoszona dyrektorowi lub jego zastępcy najpóźniej do godziny 8.00 w dniu, w którym wycieczka ma się odbyć. Organizacja tego typu wycieczki nie wymaga sporządzania dodatkowej dokumentacji.

4. Program wycieczki lub imprezy organizowanej przez szkołę, listę uczestników, imię i nazwisko kierownika oraz liczbę i nazwiska opiekunów zawiera karta wycieczki lub imprezy, którą zatwierdza dyrektor lub jego zastępca. **Dokumentacja powyższa powinna być dostarczona dyrektorowi lub jego zastępcy nie później niż dwa dni (do godziny 12) przed planowaną wycieczką lub imprezą.**

5. Dyrektor szkoły lub jego zastępca wyznacza kierownika wycieczki lub imprezy spośród pracowników pedagogicznych szkoły o kwalifikacjach odpowiednich do realizacji określonych form krajoznawstwa i turystyki.

6. Kierownikiem wycieczki lub imprezy może być także inna, wyznaczona przez dyrektora szkoły lub jego zastępcę osoba pełnoletnia, która:

- ukończyła kurs kierowników wycieczek szkolnych,
- jest instruktorem harcerskim,
- posiada uprawnienia przewodnika turystycznego, przodownika lub instruktora turystyki kwalifikowanej lub pilota wycieczek.

Kierownikiem obozu wędrownego może być osoba po ukończeniu kursu dla kierowników obozów wędrownych lub posiadająca uprawnienia wymienione wyżej. Kierownikiem imprezy turystyki kwalifikowanej może być osoba posiadająca uprawnienia wymienione wyżej bądź stopień trenera lub instruktora odpowiedniej dyscypliny sportu.

7. Kierownik wycieczki lub imprezy:

- opracowuje program, harmonogram oraz preliminarz kosztów wycieczki lub imprezy,
- opracowuje regulamin, w którym określa m. in. warunki zapewniające bezpieczeństwo uczestników,
- zapoznaje z regulaminem wszystkich uczestników przed imprezą,
- przekazuje uczestnikom informacje o ewentualnych przeciwwskazaniach zdrowotnych do udziału w wycieczce,
- najpóźniej na tydzień przed planowaną wycieczką informuje dyrektora szkoły lub jego zastępcę o jej założeniach organizacyjnych,
- najpóźniej na 2 dni przed jej rozpoczęciem przedstawia dyrektorowi szkoły lub jego zastępcy kompletną dokumentację wycieczki do zatwierdzenia,
- uzyskuje zgodę dyrektora szkoły lub jego zastępcy w formie podpisu na karcie wycieczki,
- zapewnia warunki do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki lub imprezy oraz sprawuje nadzór w tym zakresie,
- zapoznaje uczestników z zasadami bezpieczeństwa i higieny oraz przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania,
- określa zadania opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki lub imprezy,
- nadzoruje zaopatrzenie uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
- organizuje transport, wyżywienie i noclegi dla uczestników,
- dokonuje podziału zadań wśród uczestników,
- dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy,

- zabezpiecza dokumenty finansowe: listy wpłat oraz rachunki, faktury i bilety wydawane przez uprawnione do danego rodzaju działalności podmioty gospodarcze –w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach mogą to być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki oraz wszystkich opiekunów, jednak wydatki tego typu nie mogą przekroczyć 20 % kosztów wycieczki,
- dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki lub imprezy w terminie 2 tygodni od dnia jej zakończenia na żądanie dyrektora szkoły, jego zastępcy lub rodziców,
- przechowuje dokumentację finansową do końca roku szkolnego.

Kierownik wycieczki może być jednocześnie opiekunem (dotyczy to w szczególności organizacji wycieczki dla niewielkiej ilości uczniów).

8. **Opiekunem** wycieczki lub imprezy może być nauczyciel albo, po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub jego zastępcy, inna pełnoletnia osoba. Opiekun w szczególności:

- sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami, jest obecny na wszystkich zajęciach organizowanych podczas wycieczki/imprezy,
- sprawdza stan liczbowy uczestników zajęć, imprez lub wycieczek przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego,
- współdziała z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
- sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
- nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom,
- wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika.

9. Kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej może być osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki lub imprezy.

10. Kierownik i opiekunowie wycieczek/imprezy są zobowiązani do ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, sanitarno-epidemiologicznych oraz zasad korzystania z dróg publicznych i szlaków turystycznych.

11. W przypadku choroby lub wypadku kierownik i opiekunowie są zobowiązani udzielić pierwszej pomocy oraz możliwie jak najszybciej zapewnić fachową pomoc lekarską.

12. **Uczestnicy** wycieczki zobowiązani są do przestrzegania postanowień Statutu Szkoły, a w szczególności:

- zapoznania się z regulaminem wycieczki,
- przestrzegania regulaminu wycieczki ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny,

- bezwzględnego wykonywania poleceń osób odpowiedzialnych za zdrowie i życie uczestników,
- ścisłego przestrzegania przepisów poruszania się po drogach, dworcach i przystankach komunikacyjnych,
- przestrzegania zasad poruszania się w mieście i w terenie niezabudowanym,
- zachowania daleko idącej ostrożności w lasach, na szlakach turystycznych – zwłaszcza górskich i wodnych,
- przestrzegania programu wycieczki, szczególnie ustalonych godzin zbiórki,
- oddalania się od grupy tylko za zgodą i wiedzą kierownika wycieczki,
- przestrzeganie regulaminów obowiązujących w miejscach przebywania, szczególnie ciszy nocnej oraz zachowania porządku i ochrony mienia,
- bezwzględnego dostosowania się do zakazu spożywania alkoholu, stosowania środków odurzających oraz palenia papierosów,
- przestrzegania zasad kultury osobistej oraz zachowania się w sposób niewłaczający godności ucznia i szkoły.

Niezastosowanie się do przepisów grozi wydaleniem z wycieczki. O zaistniałym fakcie niezwłocznie zostaje powiadomiony dyrektor szkoły oraz rodzice. Rodzice zostają poproszeni o odebranie dziecka. W wypadku, gdy rodzice odmawiają odebrania dziecka, a jest ono agresywne, kierownik wycieczki może powiadomić najbliższą jednostkę policji.

13. Dokumentacja wycieczki zawiera:

§□ kartę wycieczki (załącznik nr 1),

§□ listę uczestników w dwóch egzemplarzach (załącznik nr 2),

§□ pisemne zgody rodziców lub prawnych opiekunów niepełnoletnich uczestników oraz oświadczenia rodziców uczniów pełnoletnich (załącznik nr 3)

§□ regulamin wycieczki wraz z zobowiązaniem uczniów do jego przestrzegania (załącznik nr 4),

§□ dokumentację finansową wycieczki,

§□ dokumentacja wycieczki zagranicznej powinna zawierać również *Listę podróżujących* dla wszystkich wycieczek w Unii Europejskiej, która stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2005r. w sprawie wzoru formularza listy podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej oraz potwierdzenie ubezpieczenia uczestników od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia za granicą, tzn. wskazywać nazwę firmy ubezpieczającej i numer polisy (lub kserokopię polisy).

Rozdział III - Podstawowe zasady bezpieczeństwa i opieki nad uczniami w czasie wycieczek

1. Dla zapewnienia uczestnikom wycieczek pełnego bezpieczeństwa konieczne jest przydzielenie opiekunów. Ostateczną **decyzję o liczebności każdej grupy podejmuje dyrektor szkoły lub jego zastępca. Musi on wziąć pod uwagę wiek uczestników wycieczki, ich predyspozycje psychoruchowe, specyfikę wycieczki jak również środek lokomocji.**

Przyjmuje się następujące zasady:

- jeden opiekun na 5 uczestników na szlakach wodnych oraz wycieczkach wysokogórskich,
- jeden opiekun na 7 osób na wycieczkach rowerowych,
- jeden opiekun na 10 osób na wycieczki górskie,
- jeden opiekun na 10 osób w innych formach turystyki kwalifikowanej,
- **jeden opiekun na 15 osób podczas wycieczek w czasie których korzysta się ze środków komunikacji miejskiej,**
- **jeden opiekun na 30 osób podczas pieszych wycieczek przedmiotowych w miejscu siedziby szkoły.**

2. Wycieczki górskie (o wysokości ponad 600 m n. p. m. np.: Beskidy, Sudety) mogą prowadzić wyłącznie przewodnicy turystyczni. Wycieczki wysokogórskie (o wysokości ponad 1000 m n. p. m. np.: Tatry, Karkonosze, Beskid Wysoki) prowadzi przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej. Na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy tatrzańscy.

3. Do przewozu młodzieży należy wykorzystywać tylko pojazdy dopuszczone do przewozu dzieci.

4. W wycieczkach rowerowych mogą brać udział uczniowie, którzy posiadają zaświadczenia o znajomości zasad i przepisów ruchu drogowego.

5. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku.

6. Podczas wycieczek należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.

7. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.

8. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac szkolny lub inne miejsce uzgodnione wcześniej z dyrekcją szkoły. **Zakończenie wycieczki przez ucznia w innym miejscu może odbyć się wyłącznie na pisemną prośbę rodzica ucznia.**

9. Opiekunowie powinni sprawdzać stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdów oraz po przybyciu do punktu docelowego.

10. Udział niepełnoletnich uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych) wymaga pisemnej zgody rodziców albo opiekunów prawnych, wraz z określeniem stanu zdrowia uczestnika wycieczki.

11. Wycieczka może być odwołana z powodu braku pisemnej zgody rodziców uczniów.

12. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi. W razie gwałtownego załamania pogody należy wycieczkę odwołać lub zmienić jej harmonogram.

13. W przypadku zaginięcia - uczeń (uczniowie) bezwzględnie pozostaje w miejscu zaginięcia. Koniecznym jest zachowanie następujących zasad bezpieczeństwa:

a). Miasto – uczeń zna miejsce postoju, plan dnia, zawiadamiamy policję, dyrektora szkoły lub jego zastępcę, rodziców.

b). Szlak turystyczny - uczeń wie, dokąd idziemy, zna kolor szlaku i docelowe schronisko, zawiadamiamy GOPR, schronisko, dyrektora szkoły, rodziców.

14. Uczestnicy wycieczek i imprez nie muszą być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozdział IV - Szczegółowe zasady bezpieczeństwa na wycieczkach szkolnych i imprezach

Przed wyruszeniem na wycieczkę /imprezę uczestnicy są poinformowani o zasadach poruszania się po drogach, szlakach, w autokarze, na peronach kolejowych, kąpieliskach i w lesie.

Należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

1. Wycieczki autokarowe:

- liczebność grupy - 1 opiekun na 15 uczniów (nie licząc kierowcy, pilota lub przewodnika),
- pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat, powinien być oznakowany z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej. W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone chyba, że są wykonane z materiału odblaskowego. Kierujący tym pojazdem jest zobowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania i wysiadania dzieci i młodzieży.

Kierowca posiada potwierdzenie sprawności technicznej pojazdu, apteczkę pierwszej pomocy i gaśnicę.

Kierowca może jechać maksymalnie 8 godzin, w rytmie 4 godziny jazdy – godzina odpoczynku (Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym Dz. U. 129 poz. 1444),

- kierownik wycieczki zobowiązany jest zgłosić wyjazd autokaru **wycieczkowego na policję 2 dni przed wyjazdem** w celu kontroli technicznej pojazdu i dokumentacji kierowcy,
- opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów,
- ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe,
- przejście w autokarze musi być wolne,
- opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w części środkowej autokaru,
- uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący podróż siedzą przy opiekunach,
- należy zabronić w czasie przejazdu: spacerowania po autokarze, podnoszenia się ze swoich miejsc, siedzenia tyłem, na oparciu oraz jedzenia,
- bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach,
- przerwy dla zapewnienia odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować tylko na terenie parkingów,
- w czasie postoju należy zabronić wchodzenia na jezdnię i jej przekraczania,
- po każdej przerwie opiekun sprawdza obecność uczestników.

2. Wycieczki piesze:

- wycieczki przedmiotowe w miejscu, które jest siedzibą szkoły, bez korzystania z publicznych środków transportu - **1 opiekun na 30 uczniów**,
- wycieczki na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego - **1 opiekun na 15 uczniów**,

- w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu,
- uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych,
- w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom. Dwójkami poza miastem chodzimy wyłącznie po drogach o bardzo małym ruchu,
- w lesie poruszamy się oznakowanymi szlakami turystycznymi (na terenie parków narodowych i krajobrazowych – wyłącznie) lub po wyznaczonych ścieżkach turystycznych,
- opiekun powinien posiadać mapę (wskazana jest znajomość terenu),
- przed wyruszeniem spod szkoły uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i lesie.

3. Wycieczki w góry:

- wyruszając w góry na terenach Parków Narodowych oraz szlakach turystycznych leżących powyżej 1000m n. p. m – **1 opiekun na 10 uczestników**,
- należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, zaprawę górską, a także płęć uczestników,
- na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu,
- uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości).
Ekwipunek należy zabrać w plecaku,
- wszyscy uczestnicy wycieczki powinni poruszać się wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze,
- kolumnę otwiera i zamyka osoba dorosła,
- na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski lub przodownik turystyki górskiej,
- na terenie parków narodowych wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy górscy.

4. Wycieczki wysokogórskie:

- wycieczki wysokogórskie - **1 opiekun na 5 uczniów + górski przewodnik turystyczny** (uczniowie, którzy ukończyli 16 rok życia),
- odpowiedni ubiór – buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach i spadek temperatury ze wzrostem wysokości), rzeczy osobiste zabieramy w plecaku,
- wszyscy uczestnicy wycieczki poruszają się wyłącznie po oznakowanych szlakach, na czele kolumny idzie osoba dorosła,
- uczestnicy wycieczki ustawieni są w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby najsłabsze kondycyjnie, a na końcu najsilniejsze,

- na terenach powyżej 1000 m n. p. m. wycieczkę prowadzi przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej,
- na terenie Tatrzańskiego PN wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy tatrzańscy,
- wyruszając w góry, należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, zaprawę górską, a także płeć uczestników,
- na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu.

5. Wycieczki rowerowe:

- wycieczki rowerowe - **2 opiekunów na grupę 10 - 14 uczniów (przy czym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób),**
- uczestnicy wycieczek poruszających się po drogach publicznych muszą znać przepisy o ruchu drogowym. W wycieczkach rowerowych mogą brać udział uczniowie, którzy posiadają zaświadczenia o znajomości zasad i przepisów ruchu drogowego,
- prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najstarsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy. Z tyłu i przodu bezwzględnie jadą osoby dorosłe,
- tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najstarszego uczestnika,
- odstępy między jadącymi do 5 metrów. Przerwa między kolumnami co najmniej 150 m,
- uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę,
- uczestnicy powinni posiadać strój odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę,
- z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. Ramię bezpieczeństwa ze światłem odbłaskowym na końcu z przodu biała chorągiewka, z tyłu wysunięty lizak zamontowany przy siodełku rowerowym,
- długość trasy do 50 km dziennie.

6. Przejazdy pociągami:

- liczebność grupy – **1 opiekun na 15 uczniów,**
- opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów, w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów,
- zasady rozmieszczania uczniów i bagażu oraz zapewnienie środków pierwszej pomocy – jak w przypadku przejazdu autokarem,
- należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna,
- w czasie postoju pociągu uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach siedzących,

- **bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników powinien posiadać kierownik wycieczki.**

7. Korzystanie z kąpielisk:

- uczestnicy wycieczek mogą korzystać z kąpielisk, pływalni tylko w miejscach do tego wyznaczonych i pod kontrolą ratowników oraz **1 opiekuna na 15 uczestników,**
- uczestnicy wycieczek posługujących się sprzętem pływackim muszą posiadać Kartę Pływacką.

8. Zasady poruszania się z grupą w miastach:

- przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie/ miejscu/ pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki,
- w trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi idąc na końcu zamykał ją,
- opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim,
- obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy,
- prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem,
- w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, tramwaju, metra),
- znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać,
- znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania,
- posiadali ważne bilety na przejazd.

Rozdział V - Postanowienia końcowe

1. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce klasowej organizowanej w dniach zajęć szkolnych mają obowiązek udziału w zajęciach z klasą wskazaną przez dyrektora.

2. Kierownik wycieczki powinien zaproponować rodzicom dodatkowe ubezpieczenie jej uczestników oraz poinformować ich o konsekwencjach braku ubezpieczenia.

3. Za nieprzestrzeganie przez uczniów regulaminu wycieczek szkolnych, które to zachowanie jest równoznaczne z naruszaniem Statutu Szkoły grożą kary przewidziane w Statucie Szkoły. Za szkody materialne wynikające z niewłaściwego zachowania ucznia odpowiedzialność finansową ponoszą rodzice.

4. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.

Załączniki do regulaminu:

- 1. Załącznik nr 1 – karta wycieczki**
- 2. Załącznik nr 2 – wzór listy uczestników**
- 3. Załącznik nr 3 - pisemna zgoda rodziców lub prawnych opiekunów dla uczniów niepełnoletnich/informacja dla rodziców uczniów pełnoletnich**
- 4. Załącznik nr 4 – regulamin wycieczki dla uczniów oraz zobowiązanie uczniów do jego przestrzegania**
- 5. Załącznik nr 5 – karta wyjścia uczniów**

Załącznik nr 1

KARTA WYCIECZKI / IMPREZY

Cel i założenia programowe wycieczki/imprezy

.....
.....
.....
.....

Trasa wycieczki/imprezy

.....
.....
.....
.....

Termin ilość dni klasa.....

Liczba uczestników.....

Kierownik (imię i nazwisko.....

Liczba opiekunów

Środek transportu.....

Numer polisy ubezpieczeniowej.....

Adres punktu
noclegowego.....

.....

.....

.....

.....

OŚWIADCZENIE

W poczuciu odpowiedzialności za bezpieczeństwo życia i zdrowia powierzonej mej opiece młodzieży na czas trwania ww. wycieczki oświadczam, że znane mi są przepisy dotyczące zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i obozach dla dzieci i młodzieży. Biorę pełną odpowiedzialność za młodzież podczas wycieczki.

Opiekunowie wycieczki/imprezy
(imię i nazwisko oraz podpis)

.....

.....

.....

.....

.....

Kierownik wycieczki/imprezy
(imię i nazwisko oraz podpis)

.....

.....

.....

Załącznik nr 2

WZÓR LISTY UCZESTNIKÓW WYCIECZKI

Lp.	Nazwisko i imię ucznia	Klasa	Numer telefonu do rodziców
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			

15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

**Załącznik nr 3
ZGODY RODZICÓW**

Wyrażam zgodę na udział mojego dziecka

.....
w wycieczce szkolnej do..... w dniu

Miejsce i godzina i godzina zbiórki

Adres pobytu (w przypadku wycieczki kilkudniowej)

.....
.....

Przewidywany harmonogram wycieczki (może ulec zmianie z powodów organizacyjnych):

.....
.....
.....
.....

Przewidywane miejsce i godzina powrotu.....

Koszt wycieczki:

.....

Wyrażam/nie wyrażam* zgodę na podejmowanie decyzji związanych z leczeniem, hospitalizacją i zabiegami operacyjnymi, w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia mojego dziecka przez kierownika wycieczki lub opiekunów w czasie trwania wycieczki.

Oświadczam również, że nie ma żadnych przeciwwskazań do udziału mojego dziecka w w/w wycieczce.

Proszę/nie proszę* o zmianę miejsca zakończenia wycieczki przez moje dziecko:

.....

Biorę odpowiedzialność finansową za szkody materialne wynikające z nie przestrzegania regulaminu

wycieczek spowodowane przez moje dziecko. Wyrażam zgodę na przeszukanie bagażu oraz pokoju mojego dziecka w razie podejrzenia o posiadanie bądź zażywanie niedozwolonych substancji.

Zobowiązuję się do natychmiastowego odebrania z wycieczki dziecka w przypadku znalezienia bądź zażywania niedozwolonych substancji oraz gdy dziecko zagraża zdrowiu lub życiu jego bądź innych uczestników wycieczki.

PESEL uczestnika wycieczki

Nr telefonu rodzica

.....
Data/Podpis rodziców

- niepotrzebne skreślić

Oświadczenie rodziców/opiekunów prawnych

Zostałem/łam poinformowany/a o udziale mojego dziecka

w wycieczce szkolnej do w dniu

Miejsce i godzina zbiórki:

.....

Adres pobytu (w przypadku wycieczki kilkudniowej)

.....

Przewidywany harmonogram wycieczki (może ulec zmianie z powodów organizacyjnych)

.....
.....
.....
.....

Przewidywane miejsce i godzina powrotu:

.....

Koszt wycieczki:.....

.....

Data/Podpis rodziców

Załącznik nr 4

WZÓR REGULAMINU WYCIECZKI DLA UCZNIÓW

Zachowanie człowieka w miejscach publicznych daje świadectwo o jego kulturze, może mieć również wpływ na bezpieczeństwo wielu osób.

Każdy uczestnik wycieczki zobowiązany jest do:

1. Przestrzegania postanowień statutu szkoły.
2. Zapoznania się z regulaminem wycieczki.
3. ostarczenia kierownikowi wycieczki pisemnej zgody rodziców lub prawnych opiekunów.
4. Zabrania na wycieczkę aktualnej legitymacji szkolnej.
5. Dostosowania swojego stroju i wyposażenia do charakteru wycieczki.
6. Przestrzegania regulaminu wycieczki ze szczególnym uwzględnieniem zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny.
7. Bezwzględного wykonywania poleceń osób odpowiedzialnych za zdrowie i życie uczestników.

8. Ścisłego przestrzegania przepisów ruchu drogowego, poruszania się po drogach, dworcach i przystankach komunikacyjnych, w mieście i w terenie niezabudowanym.
9. Zachowania daleko idącej ostrożności w lasach, na szlakach turystycznych - zwłaszcza górskich i wodnych.
10. Przestrzegania programu wycieczki, szczególnie ustalonych godzin zbiórki.
11. Oddalania się od grupy tylko za zgodą i wiedzą kierownika wycieczki.
12. Przestrzeganie regulaminów oraz zasad zachowania porządku i ochrony mienia obowiązujących w miejscach przebywania, ze szczególnym uwzględnieniem ciszy nocnej.
13. Bezwzględne dostosowanie się do zakazu spożywania alkoholu, stosowania środków odurzających oraz palenia papierosów.
14. Przestrzegania zasad kultury osobistej oraz zachowania się w sposób niewłaczający godności szkoły.
15. Informowania kierownika wycieczki o ewentualnych dolegliwościach i o wszystkich niepokojących sygnałach/sytuacjach mających wpływ na bezpieczeństwo uczestników wycieczki.

Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły i kryteriami ocen z zachowania zawartych w wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania. Niezastosowanie się do przepisów grozi wydaleniem z wycieczki. O zaistniałym fakcie niezwłocznie zostaje powiadomiony dyrektor szkoły, rodzice lub prawni opiekunowie. Rodzice są zobowiązani do odebrania dziecka. W wypadku, gdy rodzice odmawiają odebrania dziecka, a jest ono agresywne, kierownik wycieczki może powiadomić najbliższą jednostkę policji.

Zobowiązanie uczniów:

Zapoznałem/am się z regulaminem wycieczki i zobowiązuję się do jego przestrzegania.

Data:

Lp.	Nazwisko i imię ucznia	Klasa	Podpis ucznia
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			

UWAGA: KIEROWNIK OPRACOWUJE KAŻDORAZOWO REGULAMIN W ZALEŻNOŚCI OD SPECYFIKI, PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAMU PLANOWANEJ WYCIECZKI

Załącznik 5

KARTA WYJŚCIA UCZNIÓW (dotyczy wyjść organizowanych na terenie Sztumu i okolic)

Termingodziny

Miejsce wyjścia

.....

Cel wyjścia

.....

.....

Sposób przemieszczania się

.....

Opiekunowie

.....

Lista uczestników:

Lp.	Nazwisko i imię ucznia	Klasa
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		

Oświadczenie

W poczuciu odpowiedzialności za bezpieczeństwo życia i zdrowia powierzonej mej opiece młodzieży na czas trwania ww. wycieczki oświadczam, że znane mi są przepisy dotyczące zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i obozach dla dzieci i młodzieży.

.....

.....

Uczniowie którzy nie uczestniczą w wyjściu:

Lp.	Nazwisko i imię ucznia	Klasa
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		